

Genopretning af Varde Å

Status

Skov- og Naturstyrelsen har nu gennem lodsejeraftaler erhvervet rettigheder til at gennemføre projektet på alle berørte ejendomme, bortset fra Sig Fiskeri. Forhandlingerne er foregået i perioden 15. november 2007 – 11. juli 2008. Forhandlingerne er generelt forløbet i en god og positiv ånd, og det har været muligt at indgå frivillige aftaler med alle. Derfor: Tak til alle for godt samarbejde.

Selvom der fortsat mangler en aftale med Sig Fiskeri, er det nu sikkert¹, at *jordfordelingen gennemføres som planlagt med skæringsdato den 1. september 2008.*

Under forhandlingerne er der indgået overenskomster om jordfordeling og om erstatninger for afgivelse af jord til den nye å. Det samlede resultat (excl. Sig Fiskeri) er følgende:

- Gensnoning og udvidelse af åen ændrer 29 ha nuværende landbrugsjord til ny å. Værdiforringelsen erstattes med gennemsnitligt 97.800 kr./ha.

- Der er købt og videresolgt 21 ha med et gennemsnitligt tab (for Skov- og Naturstyrelsen) på 13.600 kr./ha. Af de 21 ha vedrører 12 ha jordbytter på gensnoningsstrækningen, mens resten vedrører arealer mellem Sig og Karlsgårde.

På baggrund af gældende jordpriser hen over vinteren og foråret, findes resultatet rimeligt og som forventet, idet de berørte arealer langs åen overvejende er enge med enkelte omdriftsarealer ind imellem.

Klagesager

De 5 klager, som i december 2006 blev indgivet over Ribe Amts afgørelser vedrørende projektet, er blevet afvist af Naturklagenævnet og By- og Landskabsstyrelsen. Se www.snaebel.dk.

Sig Fiskeri

Aftaleforhandlingerne med Sig Fiskeri kompliceres af, at dambruget i maj 2007 ansøgte Varde Kommune om miljøgodkendelse og vandindvindingstilladelse. Ansøgningerne behandles i øjeblikket af kommunen, som i første omgang skal afgøre, om behandlingen forudsætter udarbejdelse af en egentlig VVM-redegørelse². Det

sker ved en såkaldt VVM-screening, og resultatet heraf forventes at foreligge i eftersommeren 2008. Hvad der herefter sker, afhænger af kommunens screeningsafgørelse, som vil kunne påklages til Naturklagenævnet.

Skov- og Naturstyrelsen har i juni 2008 modtaget et tilbud om indgåelse af erstatningsaftale fra dambruget. Tilbuddet er imidlertid af en sådan karakter, at styrelsen ikke kan tage stilling til dette, før resultatet af den kommunale behandling af dambrugets ansøgninger foreligger.

Hvad sker der videre?

Jordbrugskommissionen har netop fået tilsendt alle dokumenter med henblik på godkendelse af jordfordelingsplanen og afsigelse af foreløbig kendelse. Kendelsen forventes afsagt ved et offentligt møde den 20. august 2008 kl. 9.00 på Hotel Arnbjerg i Varde.

På skæringsdagen den 1. september 2008 er de nye ejendomsforhold i følge jordfordelingsplanen en realitet, og samme dag vil alle økonomiske tilgodehavender blive udbetalt, og alle skyldige beløb vil blive opkrævet. Det sørger Direktoratet for FødevarerErhverv (DFFE) for.

DFFE vil samtidig på Skov- og Naturstyrelsens vegne udbetale de erstatninger, som er aftalt for værdiforringelser ved anlæg af den nye å (land → vand).

Forsinkelse af anlægsarbejdet

I sidste nyhedsbrev redegjorde vi for, at den oprindelige tidsplan for projektet ikke kunne holde på grund af kommunalreformen, klagesager og komplicerede forhandlinger med Sig Fiskeri. På daværende tidspunkt forventede vi, at anlægsarbejdet kunne igangsættes i sommeren 2008 - med et års forsinkelse. EU/LIFE, der yder støtte til projektet, er ansøgt om forlængelse af tidsplanen, hvilket er imødekommet.

På trods af, at vi nu er nået meget væsentlige skridt videre mod realisering af projektet, kan udbudsmaterialet vedrørende anlægsarbejdet dog ikke færdiggøres (og den ca. 4 måneder lange udbudsprocedure indledes) før situationen omkring Sig Fiskeri er afklaret.

Hvis en sådan afklaring ikke foreligger tidligt på efteråret, vil der blive behov for at ansøge EU/LIFE om yderligere forlængelse af tidsplanen.

Der kan således ikke på nuværende tidspunkt siges noget sikkert om starttidspunktet for anlægsarbejdet,

¹ Forudsat Jordbrugskommissionens godkendelse.

² Vurdering af Virkningerne på Miljøet

kun at det i *bedste* fald vil kunne opstartes i det tidlige forår 2009. I *værste* fald om yderligere 1 år eller mere.

Kan anlægsarbejdet fremskyndes?

Vi har naturligvis overvejet, om dele af anlægsarbejdet kan sættes i gang, selvom situationen omkring Sig Fiskeri er uafklaret. I disse overvejelser indgår følgende:

Teoretisk kunne man forestille sig, at anlægsarbejde nedstrøms Sig Fiskeri kunne gennemføres allerede nu i en særskilt entreprise, idet dette ikke ville forstyrre eller gribe ind i dambrugets indretning og drift.

Tilsvarende kunne man udgrave de 35 nye åslynger, men vente med at åbne dem i begge ender og slutte dem til den eksisterende å. Heller ikke et sådant arbejde ville medføre erstatningspligtige tab for Sig Fiskeri på grund af uklart vand m.v..

Helt overordnet er det imidlertid væsentligt at holde sig for øje, at *intet* overskudsjord fra anlægsarbejdet kan fjernes fra ådalen før *hele* åen er udvidet og gensnoet. Det skyldes, at al overskudsjord skal deponeres i Ansager Kanal, hvor ingen deponering kan ske, før vandet er flyttet til åen. Indtil dette kan ske, må *al* opgravet jord blive liggende langs åen, hvilket medfører gener og tab for lodsejerne – og for naturen. Jo længere liggetid for jorden, desto større tab.

På den baggrund findes det mest hensigtsmæssigt at udbyde *hele* anlægsarbejdet i én samlet entreprise. Det giver de bedste muligheder for at tilrettelægge arbejdet, så anlægsperioden bliver kortest mulig. Endelig har det stor økonomisk betydning, at arbejdet kan foregå kontinuerligt uden afbrydelser.

Udbud af én samlet entreprise forudsætter, at udbudsmaterialet (også) indeholder en præcis beskrivelse af hvilke arbejder, der skal foretages ved Sig Fiskeri.

Det forudsætter imidlertid, at dambrugets fremtidige indretning og drift fastlægges ved Varde Kommunes igangværende behandling af dambrugets ansøgninger om miljøgodkendelse og vandindvinding. Først herefter kan der indgås aftale med dambruget om projektets gennemførelse, herunder nedlæggelse af dambrugsstemmeverket og anlæg af et langstrakt stryg i stedet.

Det hænger sammen med, at dambruget indtil videre har en tidsbegrænset ret til at opstemme åens vand. Indgreb i denne ret kan kun ske mod erstatning, som netop er hovedtemaet i forhandlingerne med dambruget.

På grundlag af en samlet afvejning af de nævnte forhold og hensyn har vi fundet, at færdiggørelse af udbudsmaterialet og igangsætning af udbudsproceduren må afvente afklaring af situationen omkring Sig Fiskeri.

Yderligere information

Projektejer:

Skov- og Naturstyrelsen, Blåvandshuk, v/skovrider Ulrik Lorenzen, Ålholtvej 1, 6840 Oksbøl, tlf.: 76 54 10 20.
E-mail: blaavandshuk@sns.dk

Projektleder:

Ove Kann, Skov- og Naturstyrelsen, Vadehavet, Stensbækvej 29, 6510 Gram, tlf.: 73 51 44 51 / 29 62 97 26.
E-mail: ovkan@sns.dk

Jordfordeling:

Direktoratet for FødevarerErhverv (DFFE), Pioner Allé 9, 6270 Tønder.

Planlægger Kristian Gadegaard, tlf.: 33 95 82 49.
E-mail: krga@dfef.dk

Hjemmeside:

På adressen www.snaebel.dk kan alle informationer om projektet læses, herunder det i august 2006 fremlagte projektforslag og Ribe Amts afgørelser af november 2006. Siden opdateres løbende med nyheder, mødereferater, afgørelser m.v.

Området Tyvkrog syd for Hulvig. Til venstre ses det nordøstligste hjørne af Nørholm Hede, med en stejl skrænt mod ådalen. Skrænten blev dannet af den i 1950'erne afsnørede åslynge, som stadig er synlig i terrænet. Åslyngen genåbnes af projektet.